

18. Palotoimi

Palolautakunnan kertomus Helsingin kaupungin palotoimesta v. 1949 oli seuraavan sisältöinen:

Palolautakunta

Palolautakunnan kokoonpano ja käsiteltyjen asioiden lukumäärä. Palolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: puheenjohtajana lakitieteen kandidaatti C. A. Öhman, varapuheenjohtajana varatuomari E. Länsiö, itseoikeutettuna jäsenenä rakennustarkastaja A. V. Toivonen sekä muina jäseninä taloustirehtööri J. Hopeavuori, kiinteistöneuvos J. A. Savola, toimitsija R. J. Heinonen, palokorpraali V. Hammar, toimitsija E. Hakala, vakuutustarkastaja G. O. Rundman ja palokorpraali E. A. Jauros, itseoikeutettuna varajäsenenä apulaistarkastaja I. Ahonen ja muina varajäseninä professori V. Virtala, sorvaaja N. Keskinen, urakoitsija V. Tyrväinen sekä kamreeri R. Estlander. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kunnaneläinlääkäri A. G. Backman ja sihteerinä toimi varatuomari P.-E. Gustafs.

Lautakunta kokoontui 24 kertaa ja kokouksissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli 473. Kirjeitä saapui 439 ja lähetettiin 218.

Päätökset. Kertomusvuoden aikana lautakunnan kokouksissa käsiteltiin asioita, jotka koskivat mm.: tontille n:o 15 Elimäenkadun varrella rakennettavan tehdasrakennuksen rakennuspiirustuksia sekä tulenarkojen nesteiden varastointia ja tehdasmaista jalostusta sanotussa rakennuksessa ¹⁾; 25 000 mk:n suuruisen avustusmäärärahan myöntämistä Helsingin palomiesten ammattiosastolle tammikuun 15—16 p:nä 1949 vietettävän 10-vuotisjuhlan järjestämistä varten ²⁾; yleisen palotarkastuksen toimittamista kertomusvuoden helmi—kesäkuun aikana sekä touko—marraskuun aikana ³⁾; oikeutta kommentaa palomiehiä palopäällystökoulun jatkokoulutuskursseille ⁴⁾; eräiden palolaitoksen moottoriajoneuvojen verovapautusta ⁵⁾; Pasilan paloaseman kalustovajan luovuttamista Karjalan tulentorjujat nimisen yhdistyksen käyttöön ⁶⁾; liitosalueen vapaaehtoisten palokuntien avustuksien jakamista ⁷⁾; liitosalueen vapaaehtoisten palokuntien kanssa solmittavien sopimusten mallia ⁸⁾; palokaivojen rakentamista Vartiokylän ja Marjaniemen alueille ⁹⁾; palokaivojen ja -altaiden rakentamista Vartio- ja Mellunkylän alueille ¹⁰⁾; palopäällystön kesälomien vahvistamista ¹¹⁾; kanslistin viran täyttämistä ¹²⁾; insinööri V. Niemistön vapauttamista nuohouksen uudelleen järjestelyä valmistelevan komitean jäsenyydestä ja puheenjohtajan tehtävistä ¹³⁾; avustusmäärärahojen myöntämistä erilaisia tarkoituksia varten ¹⁴⁾; palopäällystökouluun komennettujen palomiesten kurssimaksujen suorittamista ¹⁵⁾; paloautojen hankkimista liitosalueen tarpeita varten ¹⁶⁾; Pitäjänmäen vartioaseman huonekalujen hankintaa ¹⁷⁾; maataloushallituksen henkilökun-

¹⁾ Palolk. 12 p. tammik. 19 §. — ²⁾ S:n 12 p. tammik. 24 §. — ³⁾ S:n 26 p. tammik. 43 § ja 4 p. toukok. 197 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. tammik. 45 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 96 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. maalisk. 115 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. maalisk. 120 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. maalisk. 121 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. huhtik. 146 §. — ¹⁰⁾ S:n 6 p. huhtik. 147 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. toukok. 216 §. — ¹²⁾ S:n 1 p. kesäk. 234 §. — ¹³⁾ S:n 1 p. kesäk. 242 §. — ¹⁴⁾ S:n 15 p. kesäk. 249 § ja 7 p. syysk. 326 §. — ¹⁵⁾ S:n 7 p. syysk. 325 §. — ¹⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 335 §. — ¹⁷⁾ S:n 19 p. lokak. 384 §.

nan oikeutta käyttää palokunnan voimistelusalua lentopalloharjoituksia varten¹⁾; entiselle piirinuohoojalle E. Ylimykselle myönnettyä eläkettä²⁾; kadunnimien muuttamisjärjestystä³⁾; sekä lahjapalkkion saamiseksi vaadittavaa aikaa⁴⁾.

Esityksiä kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille tehtiin asioista, jotka koskivat palolaitoksen toimistoon tarvittavaa käteiskassaa⁵⁾; Tapaninkylässä sijaitsevalla, BR 304 nimisellä tilalla RN 10⁴⁰ olevan rakennuksen kunnostamista⁶⁾; eräiden palokunnan viranhaltijain oikeuttamista hallitsemaan heille osoitettuja huoneistoja virka-asuntoina⁷⁾; hinattavan moottoriruiskun myymistä halkotoimistolle⁸⁾; ylitysoikeuksien ja lisämäärärahojen myöntämistä⁹⁾; virkavapauden myöntämistä eräille palokunnan viranhaltijoille¹⁰⁾; palokunnalle edellisenä vuonna ostetun kahden Volvo-merkkisen auton alustan vaihtamista¹¹⁾; liitosalueelle rakennettavien palokaivojen rakentamissuunnitelmaa¹²⁾; Korkeasaaren rakenteilla olevan lautan varustamista pumpulla¹³⁾; palokaivojen rakentamisesta noudatettavia ohjeita¹⁴⁾; kahden savutuulettimen hankkimista palokunnan pioneerivaunuihin¹⁵⁾; radiolaitteiden hankkimista¹⁶⁾; palokunnan eräiden vanhojen autojen myymistä¹⁷⁾; puolet Munkkiniemeen sijoitetun sammutusyksikön siirtämistä Pitäjänmäelle huonetilaan, jonka Oy. Strömberg ab. asetti palolaitoksen käytettäväksi¹⁸⁾; palolaitoksen henkilökunnan röntgenlöpivalaisun järjestämistä¹⁹⁾; v. 1949—52 välttämättä tarvittavia suurehkoja rakennushankkeita²⁰⁾; miesvoimaruiskun myymistä Tervalammen työlaitokselle²¹⁾; [kertomusvuoden talousarvioon tehtävää muutosta²²⁾; tilapäisen työvoiman palkkaamista palolaitokseen²³⁾; pommisuoja-asumusten tyhjentämistä²⁴⁾; asian tuntijan käyttämistä palolaitoksen uusia autoja hankittaessa ja rakennettaessa²⁵⁾; voimistelunjohtajan palkkaamista palokuntaan²⁶⁾; vakuutusyhtiö Pohjolan kanssa tehdyn tapaturmavakuutus sopimuksen ulottamista palokunnan osalta koskemaan myös venähysvammoja²⁷⁾; v:n 1950 talousarvioehdotusta²⁸⁾; sopimuksen tekemistä palopäällikkö Pesosen kanssa suunnitelmien tekijänoikeudesta²⁹⁾; Malmin vartioasemalla olevista asunnoista suoritettavia luontoisetukorvauksia³⁰⁾; määrärahan muuttamista siirtomäärärahaksi³¹⁾; ruiskuveneiden hankkimista³²⁾; hätäpuhelimien hankkimista liitosalueelle³³⁾; määrärahan myöntämistä Suomen automobiiliklubin ansiomerkin maksamista varten³⁴⁾; ambulanssi-, poliisi- ja paloautojen ajonopeutta³⁵⁾; sekä palomiehen virkojen siirtämistä ylempään palkkaluokkaan³⁶⁾.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille annettiin asioista, jotka koskivat ruiskumaalauksen harjoittamista³⁷⁾; Pakinkylän vapaaehtoisen palokunnan avustusanomusta³⁸⁾; voimassaolevaan viranhaltijain kielitaitosääntöön tehtäviä muutoksia³⁹⁾; aloitetoimintakomitean mietintöä⁴⁰⁾; Alonen oy:n anomusta saada harjoittaa tulenaran nesteiden teknillistä käsittelyä vuokraamallaan tontilla Herttoniemen tehdaskorttelissa n:o 62⁴¹⁾; asemakaavan tai tonttijaon muutoksia⁴²⁾; Helsingin palomiesten ammattiosaston urheilujaoston avustusanomusta⁴³⁾; vt Hirvosen ym. aloitetta työpukujen hankkimisesta eri laitosten henkilökunnalle⁴⁴⁾; Marjaniemen vapaaehtoisen palokunnan anomusta saada lainaksi ilmahälytys sireeni⁴⁵⁾; halkovarastojen poistamista kaupungin julkisilta paikoilta ja pihamailta⁴⁶⁾; Suomen osuuskauppojen keskuskuunta nimisen

¹⁾ Palolk. 19 p. lokak. 388 §. — ²⁾ S:n 30 p. marrask. 440 §. — ³⁾ S:n 28 p. jouluk. 469 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. jouluk. 470 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. tammik. 20 §. — ⁶⁾ 12 p. tammik. 25 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. tammik. 34 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. tammik. 40 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. tammik. 41 ja 42 §, 23 p. helmik. 86 §, 18 p. toukok. 222 §, 1 p. kesäk. 237 §, 10 p. elok. 285 §, 29 p. elok. 315 §, 21 p. syysk. 348 § ja 30 p. marrask. 436 §. — ¹⁰⁾ S:n 23 p. helmik. 73 ja 78 §, 6 p. huhtik. 137 ja 138 §, 29 p. elok. 313 ja 314 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. helmik. 84 §. — ¹²⁾ S:n 23 p. maalisk. 122 §. — ¹³⁾ S:n 23 p. maalisk. 126 §. — ¹⁴⁾ S:n 6 p. huhtik. 143 §. — ¹⁵⁾ S:n 6 p. huhtik. 145 §. — ¹⁶⁾ S:n 6 p. huhtik. 157 §. — ¹⁷⁾ S:n 20 p. huhtik. 167 §. — ¹⁸⁾ S:n 4 p. toukok. 193 §. — ¹⁹⁾ S:n 4 p. toukok. 194 §. — ²⁰⁾ S:n 18 p. toukok. 223 §. — ²¹⁾ S:n 1 p. kesäk. 233 §. — ²²⁾ S:n 1 p. kesäk. 236 §. — ²³⁾ S:n 1 p. kesäk. 239 §. — ²⁴⁾ S:n 15 p. kesäk. 258 §. — ²⁵⁾ S:n 10 p. elok. 302 §. — ²⁶⁾ S:n 10 p. elok. 306 § ja 21 p. syysk. 350 §. — ²⁷⁾ S:n 29 p. elok. 312 §. — ²⁸⁾ S:n 29 p. elok. 321 §. — ²⁹⁾ S:n 7 p. syysk. 334 §. — ³⁰⁾ S:n 19 p. lokak. 385 §. — ³¹⁾ S:n 19 p. lokak. 389 §. — ³²⁾ S:n 19 p. lokak. 390 §. — ³³⁾ S:n 19 p. lokak. 392 §. — ³⁴⁾ S:n 30 p. marrask. 437 §. — ³⁵⁾ S:n 30 p. marrask. 439 §. — ³⁶⁾ S:n 15 p. jouluk. 458 §. — ³⁷⁾ S:n 12 p. tammik. 15 §, 9 p. helmik. 60 §, 23 p. helmik. 83 §, 9 p. maalisk. 102 § ja 23 p. maalisk. 118 §. — ³⁸⁾ S:n 12 p. tammik. 21 §. — ³⁹⁾ S:n 12 p. tammik. 22 §. — ⁴⁰⁾ S:n 26 p. tammik. 36 §. — ⁴¹⁾ S:n 26 p. tammik. 37 §. — ⁴²⁾ S:n 26 p. tammik. 38 §, 9 p. helmik. 61, 62, 63 ja 64 §, 23 p. helmik. 80, 81 ja 82 §, 9 p. maalisk. 97, 98 ja 99 § ja 23 p. maalisk. 117 §. — ⁴³⁾ S:n 9 p. helmik. 57 §. — ⁴⁴⁾ S:n 9 p. helmik. 58 §. — ⁴⁵⁾ S:n 23 p. helmik. 76 §. — ⁴⁶⁾ S:n 9 p. maalisk. 100 §.

osuuskunnan anomusta saada talossa n:o 17—19 Sturenkadun varrella harjoittaa tulenaran nesteen teknillistä käsittelyä ja pitää tulenaran nesteen vähittäiskauppavarastoa¹⁾; palokunnan hallussa olevan moottoriveneen varustamista sammutustarkoituksiin²⁾; korvauksen suorittamista syyskuun 29 p:nä tapahtuneessa yhteenajossa syntyneistä vahingoista³⁾; paloautojen merkinantoa öiseen aikaan⁴⁾; Esplanaadikappelin keittiön tulisijojen savujohtojen uudelleen rakentamista⁵⁾; ns. isännättömien teiden komitean mietintöä⁶⁾; liikennejärjestyskomitean ehdotusta Helsingin kaupungin uudeksi liikennejärjestykseksi⁷⁾; palokunnan rahastojen sääntöehdotusta⁸⁾; tilisääntökomitean laatimaa ehdotusta Helsingin kaupungin tilisäännöksi⁹⁾; palopäällystön palvelusaikaa¹⁰⁾; palolaitoksen edustajia neljännessä aloitetoimikunnassa¹¹⁾; vanhemman palomiehen palkkaa¹²⁾; paloauton luovuttamista lainaksi Karjalan tulentorjijat nimiselle yhdistykselle¹³⁾; ja vakuutusyhtiö Pohjolan kirjelmää, joka koski venähdysvammoista maksettavia korvauksia¹⁴⁾.

Palolaitos

Henkilökunta. Sääntöpalkkaisten viranhaltijain lukumäärä lisääntyi kertomusvuoden aikana yhdellä, sillä avoimena olleeseen suutarin toimeen valittiin heinäkuun 1 p:nä suutarimestari I. Toivonen. Sääntöpalkkaisten viranhaltijain lukumäärä oli vuoden päättyessä 292.

Palolautakunta valitsi toukokuun 2 p:nä palotarkastaja diplomi-insinööri T. Sundquistin avoinna olleeseen apulaispalopäällikön virkaan, huhtikuun 20 p:stä alkaen kanslisti P. Cavénin toimistonhoitajaksi huhtikuun 1 p:nä eronneen toimistonhoitajan eversti B. Heinrichsin tilalle sekä kesäkuun 1 p:stä alkaen kanslistiksi herra V. Merivirran. Palopäällikkö nimitti tammikuun 1 p:nä avoimeksi tulleeseen palokersantin virkaan palokorpraali M. Heikkilän. Ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi otettiin lokakuun 1 p:stä lukien rouva M.-L. Höglund. Palokorpraali I. Kesti siirtyi helmikuun 2 p:nä täysin palvelleena eläkkeelle.

Tuntityössä olevien eri ammattimiesten lukumäärä oli koko vuoden 16.

Palokunnan koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus ilmenee seuraavasta taulukosta:

Palo- tai vartioasema	Sammutushenkilökunta			Palotarkastaja	Toimistohenkilökuntaa		Varusvarasto ja työpajat			Yhteensä
	Palopäällystää	Alipäällystää	Miestistöä		Mp.	Np.	Viranhaltijoita	Tuntityöntekijöitä		
								Mp.	Np.	
Pääpalosasema	5	13	111	2	4	3	4	8	2	152
Kallion palosasema	1	6	63	—	—	—	1	6	—	77
Käpylän palosasema	—	1	29	—	—	—	—	—	—	30
Munkkiniemen vartioasema	—	1	19	—	—	—	—	—	—	20
Kulosaaren vartioasema	—	1	19	—	—	—	—	—	—	20
Malmin vartioasema	—	1	9	—	—	—	—	—	—	10
Yhteensä	6	23	250	2	4	3	5	14	2	309

Virkevapautta opintomatkaa varten myönnettiin seuraaville viranhaltijoille: apulaispalopäällikkö T. Sundquistle ja palomestari H. Virranteelle toukokuun 3 p:stä 17 p:ään, palokorpraaleille U. Törröselle, A. Kokkiselle, E. A. Jaurokselle, P. Kajalle, V. Hammarille ja B. Bergströmille sekä palomies E. Tolppaselle toukokuun 30 p:stä kesäkuun 1 p:ään ja palomies A. Lekanderille elokuun 30 p:stä syyskuun 15 p:ään. Samoin myönnettiin maalari M. Peuralle tammikuun 24 p:stä helmikuun 5 p:ään virkalomaa puunjäljennöskursseille osallistumista varten.

¹⁾ Palokk. 23 p. maalisk. 119 §. — ²⁾ S:n 23 p. maalisk. 125 §. — ³⁾ S:n 6 p. huhtik. 155 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 231 § ja 5 p. lokak. 363 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. kesäk. 271 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. elok. 300 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. elok. 316 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. elok. 317 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. elok. 318 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. syysk. 336 §. — ¹¹⁾ S:n 21 p. syysk. 343 §. — ¹²⁾ S:n 5 p. lokak. 373 §. — ¹³⁾ S:n 2 p. marrask. 402 §. — ¹⁴⁾ S:n 28 p. jouluk. 468 §.

Huoneistot. Kaupunki osti helmikuun 17 p:nä Malmilta Päätien varrelta tilan sekä tilalla olevat rakennukset suunniteltua vartioasemaa varten. Vartioasemalle tuli varsinaisten miehistösuojien lisäksi 4 asuntoa, joista kahdessa on huoneen lisäksi keittiö. Kunnostamistöiden päätyttyä miehitetiin asema toukokuun 25 p:nä ja valmistuneet asunnot luovutettiin kipeimmin asunnontarpeessa oleville palomiehille. Vartioaseman vahvuudeksi tuli 1 palokersantti ja 9 miestä.

Pasilan vartioaseman kalustovaja luovutettiin maaliskuun 23 p:nä Karjalan tulentorjijat yhdistyksen käyttöön.

Kalusto. Kertomusvuonna valmistui 3 Volvo-merkkistä sairaidenkuljetusautoa.

Karjalan tulentorjijat yhdistyksen käyttöön luovutettiin marraskuun 16 p:nä ruiskuauto, joka tähän saakka oli kuulunut palokunnan varakalustoon.

Käyttökelvottomina myytiin huutokaupalla 3 sairaidenkuljetusautoa ja Ford-Junior-merkinen henkilöauto sekä Tervalammen työlaitokselle Kulosaaren vapaaehtoisen palokunnan käytössä aikaisemmin ollut miesvoimaruisku.

Palokunnan moottoriajoneuvojen luku ja jakautuminen eri palo- ja vartioasemille selviää seuraavasta taulukosta:

Palo- tai vartioasema	Moottoriajoneuvoja ¹⁾														Moottori- ruiskuja	
	H	P	R	Rr	MR	LK	T	L	N	IS	S	A	K	J		Yht.
Pääpaloasema	3	1	1	1	—	1	1	—	1	—	—	1	3	4	17	5
Kallion paloasema	1	1	1	—	1	—	1	—	1	—	4	—	1	1	12	2
Käpylän paloasema	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	3	2
Munkkiniemen vartioasema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kulosaaren vartioasema	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Malmin vartioasema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—
VPK:n käytössä	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
Varalla	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3
Yhteensä	12	3	5	1	1	1	2	1	2	2	4	1	4	5	44	15

Palokunnalla oli 29 varsinaista tulipaloautoa, joista 20 ruiskulla varustettua. Viimeksi mainituista neljä oli varustettu 2 500, neljä 2 000, yksi 1 700, kaksi 1 500, neljä 1 000, kaksi 800 ja kolme 500 min./l pumpulla. Edellä mainituista ruiskuautoista oli kuusi varustettu lisäksi vaahtosammutuslaitteilla. Moottoriruiskuja oli 15, joista kolme 1 500, neljä 1 000, yksi 800 ja seitsemän 600 min./l:n tehoisia. Kaikkien ruiskujen yhteinen teho oli siis 37 800 min./l.

Uutta nylonpaloletkua ostettiin talvikokeilua varten 92 metriä. Käyttökelvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 1 780 metriä. Vuoden lopussa käsitti letkuvarasto 35 711 metriä.

Paloilmoitus ja hälytys. Palokunnan palolennätinverkkoon oli kytketty 278 palolennätinkaappia, joista yksityisiä oli 28. Itsetoimivia paloilmoituslaitteita, jotka ovat kytketyt suoraan palokunnan palolennätinverkkoon, oli 10 paikassa.

Puhelinkeskus oli yhdistetty palokunnan hälytysnumeroon 500 kolmella johdolla.

Hälytystä varten olivat palo- ja vartioasemat sekä poliisi yhdistetyt toisiinsa suoralla johdolla. Kahdessa henkilöautossa oli radiopuhelimet.

Palopostit ja vedenottoaikat. Vesijohdon paloposteja oli vuoden lopussa 2 176. Kanta-kaupungissa oli 7 palokaivoa ja 4 sammutusvesisäiliötä suuruudeltaan 450 m³. Liitosalueella oli 49 palokaivoa, 12 lammikkoa ja 6 allasta.

¹⁾ H=hyökkäysautoja, P=pioneeriautoja, R=ruiskuautoja, Rr=raskasruiskuautoja, MR=maaseururuiskuautoja, LK=letkuruiskuautoja, T=tik apuautoja, L=letkuautoja, N=nokipaloautoja, IS=irtosammutusautoja, S=sairaankuljetusvaunuja, A=ambulanssi (tapaturmia varten), K=kuorma-autoja ja J=henkilöautoja.

Tulipalot ja avustustapaukset. Palokunta hälytettiin kertomusvuoden aikana 908 kertaa, kuten alla olevasta taulukosta tarkemmin ilmenee:

Hälytyksen syy	Tammik.	Heinäk.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Tulipalo	36	33	43	47	62	36	46	27	53	46	40	38	507
Nokipalo	9	12	3	9	1	8	4	3	5	10	9	14	87
Savu tai kaasuvaara	14	1	4	—	8	12	7	2	5	5	4	5	67
Erehdys	1	4	5	4	6	4	3	6	6	8	6	8	61
Vika hälytyslaitteissa	2	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	1	7
Ilkivalta	1	7	10	9	4	3	1	6	2	5	9	14	71
Happikoje- tai pulmoottoriavustuksen antaminen	1	1	1	7	—	3	—	3	1	6	1	3	27
Muun avustuksen antaminen	6	2	11	1	3	10	7	2	3	12	13	11	81
Yhteensä	70	60	77	77	85	77	68	49	75	93	83	94	908

Todelliset tulipalot jakaantuivat syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan seuraavasti:

Syttymispaikka:

Asuinhuoneita	108
Keittiöitä	14
Elokuvateattereita	1
Liikehuoneita	8
Tehtaita	14
Työhuoneita	42
Uudisrakennuksia	9
Kellareita	20
Pesutupia	6
Ullakoita	12
Kattoja	22
Hissejä	21
Pölykanavia	3
Saunoja	3
Autovajoja	3
Kattilahuoneita	5

Syttymispaikka:

Vajoja tai ulkorakennuksia	13
Varistorakennuksia	20
Kioskeja	6
Autoja	30
Kaatoaikoja	34
Kuloja	32
Laivoja ja moottoriveneitä	7
Polttoainevarastoja	17
Raitiovaunuja	3
Rautatievaunuja	8
Roskalaatikoita	17
Roskakuiluja	7
Tervapatoja	15
Muuntajia	7
Yhteensä	507

Syttymissyö:

Avotulen huolimaton käsittely	29
Räjähdykset	11
Kaminan ym. ylikuumentuminen	41
Hitsauskipinä	24
Puhalluslamppu	6
Viallinen savuhormi	15
Varomaton tuhkan käsittely	8
Varomaton tulenarkojen nesteiden käsittely	21
Varomaton sähkökeittimen käsittely	4
Ilkityö	11

Syttymissyö:

Varomaton sähkösilitysraudan käsittely	16
Varomaton tupakointi	37
Muu huolimattomuus	49
Lasten leikkiminen tulella	38
Itsesytytys	61
Oikosulku	69
Salama	1
Murhapoltto	3
Kipinöitä	38
Rakennusvaurio	2
Selville saamaton	23

Yhteensä 507

Suuruutensa mukaan tulipalot jakaantuivat seuraavasti:

Tulipaloja	Tammik.	Helmiik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäik.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Omatoimisesti sammutettuja.....	8	8	7	4	9	3	2	2	4	6	7	7	67
Pieniä	20	20	31	36	42	27	39	21	42	32	26	26	362
Keskikokoisia	5	4	5	7	8	4	4	4	6	7	6	5	65
Suuria.....	3	1	—	—	3	2	1	—	1	1	1	—	13
Yhteensä	36	33	43	47	62	36	46	27	53	46	40	38	507

Kuten taulukosta selviää, sammutettiin kertomusvuoden tulipaloista 13 % omatoimisesti. Pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muulla käsikalustolla tai säilösuihkulla oli 71 %, keskikokoisia, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä palopostia tai ruiskua, oli 13 % ja vakavalaatuisia, joissa tarvittiin enemmän voimaa, oli 3 %.

Vakavaluontoiisiin tulipaloihin voidaan lukea seuraavat tulipalot:

Kesäkuun 30 p:nä syttyi Kasarmikadun varrella sijaitseva puhelinkeskuksen kaapeli-verkosto tuleen seurauksin, että koko Helsingin keskiosan puhelimet joutuivat epäkuntoon. Palo saatiin nopeasti sammumaan vaikkakin rajoitettu liikkumistila palopaikalla häittäsi suuresti sammutustyötä.

Heinäkuun 14 p:nä oli tuli päässyt irti Karjakunnan toimitalossa, Lautatarhankadun 4:ssä. Palokunnan saapuessa paikalle, riehui tuli jo rakennuskompleksin erään rakennuksen ylimmässä kerroksessa. Ullakko paloi kokonaan ja edellinenkin kerros tuhoutui osittain. Palossa tuhoutuivat tehtaan maali- ja loppuvarastot.

Muista huomattavista tulipaloista mainittakoon seuraavat: maaliskuun 29 p:nä OTK:n tehtaalla Sörnäisten Rantatien 23:ssa, toukokuun 14 p:nä talo ullakkorakennuksineen Tapanilantien 38:ssa, toukokuun 23 p:nä Bostads ab. Fredsgatan 11:n talossa Mariankadun 16:ssa, kesäkuun 28 p:nä Kaleva Salminen oy:n talossa Tallberginkadun 1:ssä, syyskuun 28 p:nä Helsingin uudessa laatikkotehtaassa Hernesaarenkadun 10:ssä, lokakuun 7 p:nä Jätekeskus oy:n paperivarastossa Salmisaaressa ja joulukuun 8 p:nä A. Ahlström oy:n talossa Kasarmikadun 46—48:ssa.

Hälytystapa. Ensimmäinen tieto tulen syttymisestä saatiin 386 tapauksessa puhelimitse, 111 tapauksessa palolennättimellä ja 10 tapauksessa suullisesti, 328 tulipalooa sattui klo 6—18 ja 179 tulipalooa klo 18—6 välisenä aikana.

Henkilökunnan tapaturmat. Kertomusvuoden aikana sattui tulipalojen sammutusmiehistön keskuudessa 9 savumyrkytys- tai loukkaantumistapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalveluksessa loukkaantui 14 miestä. Sellaisia tapaturmia, joista johtuneita työpäivämenetyksiä tapaturmayhtiöt eivät korvanneet oli 2. Tapaturmien aiheuttamia työpäivämenetyksiä oli kaikkiaan 197 päivää ja tapaturmayhtiöiden niistä suorittamat korvaukset 77 050 mk.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille sairauslomaa yhteensä 182 kertaa ja oli sairauspäivien luku 2 656. Tuntityöntekijäin vastaavat luvut olivat 10 ja 123.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 1 338 301 783 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 7 090 556 832 mk eli yhteensä 8 428 858 615 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 18 624 000 mk:aan ja kiinteimistön osalta 42 200 000 mk:aan eli yhteensä 60 824 000 mk:aan joka oli 0.7 % uhatun omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvausprosentit vv. 1940—48 olivat seuraavat:

1940	1.0	1943	0.4	1946	1.6
1941	0.9	1944	0.2	1947	0.9
1942	0.8	1945	2.3	1948	1.1

Sairaidenkuljetustoiminta. Sairaidenkuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 10 713 kertaa, joista 9 758 kertaa sairaiden ja 955 kertaa tapaturmaisesti vahingoit-

tuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1948 olivat 13 155, 12 371 ja 784. Kuljetusten lukumäärä väheni siis 2 442:lla. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli n. 29, eli 7 vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetusmatkojen pituus oli 113 113 km. Kuljetuksista suoritettiin kaupunginkasaan yhteensä 3 485 391 mk, edellisenä vuonna 1 918 930 mk.

Työpajat ja varusvarasto. Palokunnan työpajat sijaitsivat muutostöiden vuoksi, varsin ahtaissa ja epämukavissa huonetiloissa, mutta niihin saadaan aikaan parannuksia, kun suunnitellut laajennus- ja muutostyöt toteutuvat.

Varusvarasto oli varastotilojen uudelleenjärjestelyn vuoksi loppuosan vuodesta siirretty pääpaloaseman voimistelusaliiin.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvia varapalokuntia oli 18 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen miesvahvuus oli 776 miestä, ja kalustovahvuus seuraava: paloautoja ilman kiintopumppua 9, kuorma-autoja 2, autoruiskuja 12, moottoriruiskuja 22, käsivoimaruiskuja 15, 3":n letkua 6 329 m ja 2":n letkua 6 635 m. Vapaaehtoisten palokuntien toimintaa valaisevat seuraavat luvut:

Vapaaehtoinen palokunta	Hälytyksen luku			Vapaaehtoinen palokunta	Hälytyksen luku		
	Kapunki-alueella	Kaupungin ulkop.	Yht.		Kapunki-alueella	Kaupungin ulkop.	Yht.
Helsingin	2	10	12	Munkkiniemen ...	19	—	19
Degerön	9	—	9	Oulunkylän	11	1	12
Haagan	12	—	12	Pakilan	2	—	2
Kottbyn	5	—	5	Pukinmäen	27	—	27
Kärbölen	—	—	—	Puistolan	26	1	27
Käpylän	—	—	—	Pitäjänmäen	5	2	7
Lauttasaaren	9	—	9	Tammelundin	—	—	—
Malmin	13	11	24	Tapanilan	24	2	26
Marjaniemen	10	—	10	Vartiokylän	7	1	8
Mellunkylän	—	—	—				
				Yhteensä	181	28	209

Palonehkäisy ja nuohous

Turvavartiointi. Teattereissa ym. huoneistoissa oltiin vartiassa näytäntöjen aikana yhteensä 835 kertaa seuraavasti: Suomen kansallisteatterissa 2 miestä 270 kertaa ja 1 mies 11 kertaa, ruotsalaisessa teatterissa 2 miestä 386 kertaa ja 1 mies 1 kerta, suomalaisessa oopperassa 2 miestä 167 kertaa. Tämän lisäksi asetti Helsingin vapaaehtoinen palokunta turvavartioita eräisiin muihin teattereihin.

Messujen, näyttelyiden, lasten päivien, sirkusnäytösten yms. tilaisuuksiin turvavartiointista ovat huolehtineet vapaavuorojen miehet.

Yleiset ja ylimääräiset tarkastukset. Yleiset palotarkastukset suoritti palotarkastaja T. Sundquist apulaisineen. Paitsi näitä tarkastuksia suorittivat palomestarit tarkastuksia tulenaroissa ja henkilöturvallisuuteen nähden vaarallisissa laitoksissa kukin omassa piirissään. Tämän lisäksi palopäällikkö toimitti tarkastuksia yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa ym. tulenaroissa paikoissa. Tulenaroissa laitoksissa on jatkuvasti suoritettu ennakkovalvontaa. Lisäksi tehtiin pyydettyjä tarkastuksia sekä harjoitettiin palonehkäisy- ja rakennustyöneuvontaa.

Nuohous. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamista varten jaettu 24 nuohouspiiriin. Nokivalkeiden lukumäärä viimeisenä kymmenvuotiskautena oli seuraava:

1940	15	1942	35	1944	24	1946	101	1948	94
1941	30	1943	19	1945	51	1947	115	1949	87

Menot ja tulot

Kertomusvuoden aikana melkein kaikki palokunnan menot lisääntyivät, mutta huomattavin nousu oli palkkamomenttien kohdalla. Korjaus- ja kunnossapitomomenttien pienentyminen johtui siitä, etteivät työpajat voineet toimia täydellä teholla niissä suoritettavien muutostöiden vuoksi.

Palolaitoksen menot v. 1949 käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

Menoerä	Määrärahat, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	167 000	92 200	+ 74 800
Sääntöpalkkaiset virat	64 814 090	64 756 740	+ 57 350
Tilapäistä työvoimaa	9 351 760	9 037 966	+ 313 794
Kesälomasijaiset	3 962 000	4 546 272	— 584 272
Vuokra	1 534 412	1 534 412	—
Lämpö	4 039 985	3 278 744	+ 761 241
Valaistus	378 550	411 648	— 33 098
Siivoaminen	150 000	140 182	+ 9 818
Vedenkulutus	174 000	292 962	— 118 962
Puhtaanapito	85 800	74 712	+ 11 088
Kaluston hankinta	32 709 000	32 709 000	—
Kaluston kunnossapito	3 300 000	3 407 962	— 107 962
Painatus ja sidonta	120 000	88 503	+ 31 497
Tarverahat	453 000	431 137	+ 21 863
Vaatteiden pesu	425 000	377 954	+ 47 046
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	50 000	49 990	+ 10
Yleisten laitteiden kunnossapito	290 000	54 916	+ 235 084
Käyttövoima	54 000	37 026	+ 16 974
Autojen käyttö	2 391 600	1 707 660	+ 683 940
Vakuutusmaksut	66 000	74 255	— 8 255
Hevosten vuokraaminen	25 000	—	+ 25 000
Työkomennuskunta	4 500 000	4 189 376	+ 310 624
Yhteensä	129 041 197	127 293 617	+ 1 747 580

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 476 264 mk, Suomen palo-
suojeluyhdistykselle 133 680 mk ja liitosalueen vapaaehtoisille palokunnille 2 900 000 mk.

Palolaitoksen tulot tilien mukaan olivat 6 023 233 mk. Erikoisesti lisääntyivät tulot sairaankuljetuksista sairaankuljetusmaksujen huomattavan nousun vuoksi. Tulot jakaantuivat seuraavasti: sairaankuljetusmaksuja 3 412 199 mk, luontoisetujen korvauksia 775 521 mk ja sekalaisia tuloja 1 835 513 mk.

Palokunnan säätiöt. Lahjoitusvaroista sekä siten, että kaupunginvaltuusto myönsi v. 1922 palokunnalle 10 % kertyneistä sairaankuljetusmaksuista, on palokunnalle muodostunut kolme avustus- ja viihdytysrahastoa, joiden yhteinen pääoma kertomusvuoden lopussa oli 983 540 mk. Rahastot luovutettiin joulukuun 31 p:nä 1947 rahatoimiston hoidettavaksi.